

Գ Ա Յ Մ Ա Ն Բ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան 12 Ձր.

Վեցամսեայ 6 Ձր.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

Երկու քիչ մեկ ծրարով

Տարեկան 14 Ձր.

Վեցամսեայ 7 Ձր.

ԱՍԵՐԻԱ

Տարեկան 2.60 Տօր.

Վեցամսեայ 1.50 Տօր.

ԳԱՆԽԻԿ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ԱՆ ՏՈՂԸ
20 ՄԵԺ.

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Գ Ա Պ Ա Ք Ա Պ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՈՒԹՅՈՒՆ ԻՆ ՇԱԲԱԹ

Հ Ա Ս Ց Լ

Redaction du Journal

«Iraounk»

(Bulgarie) VARNA

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

«Иразунк»

ВАРНА

Իրաւաբան եւ չեմ
տրուիր

Կ Ո Չ

ՎԱՌՆԱՅԻ ԱՐԳՈՅ ՀԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Թաղական խորհուրդն իւր եւ
աւանայ պաշտօնավարութեան
չըլանին մէջ ազդեցական վարժա-
րանի և եկեղեցւոյ չըլափա-
կի նորոգութեանց և նաեւ եկե-
ղեցւոյ ներքին մասերու ներկե-
ման և նորոգման համար մեր
սիրելի ազգայնոց նպաստին դի-
մած էր, որոնք թէև ոչ այնքան
գոհացուցիչ բայց վերջապէս չի
խնայելով իրենց աշակցութիւնը,
յայտարարելու գոհունակութիւնը
ունիմք թէ մեր այդ ձեռնարկ-
ներն պսակուեցան և այսօր կա-
նոնաւորապէս աւարտած են վե-
րոյիցեալ նորոգութիւնները:

Խորհուրդս իր կարողութեան
չափով քիչ թէ չափ ծառայու-
թիւն մը մատուցած ըլլալու գո-
հունակութեամբ, իր երրորդ
չըլանին վերջը հրաժարականը
մատուց տեղւոյ աւագերէց քա-
հանային, խնդրելով որ նոր ընտ-
րութիւնը փութացուի եկեղեց-
ւոյ և վարժարանաց գործերը
անկերպարան վիճակի մը չեն-
թարկելու համար, սակայն Արժ-
քահանայից թախանձանաց հա-
մեմատ պարտաւորուեցանք շա-
րունակել մեր պաշտօնը մինչև
Զատիկին վերջը ցնոր տնօրինու-
թիւն:

Ներկայ կոչով կը հրահրեմք
եր համայնքը որպէսզի լաւ
ունկընեն հետեւեալ առաջար-
կութեանց որոց գործադրու-
թեամբ կարելի պիտի ըլլայ մեր
կրթական հաստատութիւնները
հաստատուն կռուանի մը վրայ
զետեղել:

Նկատելով որ մեր պաշտօնա-
վարութեան առաջին շրջանին
մէջ միակ նպատակնիս եղաւ ազ-
գային վարժարանաց բարեկար-
գութիւնը որուն համար ջանք
և դրամ երբէք չը խնայեցինք
ամեն կերպով աշակցելով հոգա-
բարձութեան բազմանցը և մա-
սամբ ալ յաջողեցանք և հասան
անմիջապէս երկրորդ շրջանին
մէջ այն խնդիրները որոնք ծա-

նօթ են հասարակութեան և ո-
րոնցմով բաւական յուզելով միտ-
քերը՝ վնասեց վարժարանաց ըն-
թացքին:

Նկատելով որ իւրաքանչիւր
անհատ պարտականութիւններ
ունի առ ազգն, սակայն մենք
տակաւին ըմբռնած չըլլալով այդ
օրէնքին սրբութիւնը՝ կը մեր-
ժենք ընդունել այն յարգանքը
որ ժողովուրդը իր քուէով իր
ազգայնոց արժանաւորագունին
կը շնորհէ, որուն օրինակը կը
տեսնուի նախորդ և ներկայ հո-
գաբարձուաց ոմանց մերժելով
յոռնաւորապէս պաշտօնները, որոնք
կանոնաւոր ընտրութեամբ տեղի
ունեցած էին և որոց հետեւանք
կրթական գործը կազմ ի կազմ
ընթանալուն տարակոյսը չէ մնա-
ցած:

Նկատելով որ հոգաբարձուա-
կան պաշտօնը մէկ երկու ան-
ձանց վրայ երբ կը ծանրանայ
բնական է թէ անոնք ալ կը տը-
կարանան իրենց գործունէու-
թեանց մէջ և անգանձելի կը
մնան նաեւ թոշակները որոնց
գանձումովն է որ կրնայ հաւա-
սառակչութիւն գտնել վարժա-
րանաց ելեմուտքը:

Նկատելով որ ժողովուրդեան
մէջէն ոմանք՝ իրենց ունեցած
անհամարանի զգացումներով կըր-
թական պաշտօնէն թիւնը ատելի
ներկայացնել կը ձգտին յաշս
ժողովուրդեան:

Նկատելով որ նաեւ ժողովուրդ-
եան մէջէն շատեր համակերպե-
լով այս կարգի այլ ընդ այլ
զրոյցներով, խորովին իրենք
զիրենք հեռի պահել կուզեն ազ-
գային գործերու շուրջ տեղի ու-
նեցած հարցերու մասին որոնց
հետեւանքով ի հարկէ թաղակա-
նութիւն և Հագաբարձութիւն ամ-
բնութեան կը դառնապարտուին ի-
րենց պաշտօնէութեան շրջանին
մէջ:

Արդ՝ յօգուտ և ի պայծառու-
թիւն Ս. Եկեղեցւոյս որուն հա-

րազատ դաւաններն էք, ժողո-
վուրդ Հայոց Վառնայի, Դուք
որ ունիք այդ եկեղեցւոյ կից
հիմնուած նաեւ հոյակապ վարժա-
րանը ուր կուսանին 300ի մօտ
երկսեռ հայ դաւաններ, որոնց
մեծագոյն մասը ձրիաթոշակ ըլ-
լալուն տարակոյսը մի ունենաք:
Ահա, դուք, ըստ որում հայրեր
և մայրեր և միեւնոյն ազգի պա-
տասխանատու անդամներ՝ սեպուհ
պարտականութիւններ ունիք այս
կարեւոր հարցին շուրջ անդա-
դառնալու երբ իրապէս կը սի-
րէք ձեր կրօնը, ձեր լեզուն, ձեր
ազգութիւնը և ձեր ընտանեկան
բարոյականը որուն անաղարտու-
թիւնը օտարներու նախանձը
գրգռած էր երբեմն ինչո՞ւ հի-
մա չըլլանք նոյն մարդը՝ ինչո՞ւ
չունենանք նոյն զգացումը, ին-
չու զուրկ մնանք երբեմնի այդ
գործունէութենէն և ինչո՞ւ չի
տամք այն թափը մեր կրթասի-
րութեան, որուն հետեւանքով մեր
սերունդը փրկուելուն տարակոյ-
սը չկայ:

Ուստի, մի կարեւոր պէտքին
գարման ըլլալու համար հետեւե-
ալ միջոցները Պատ. ժողովուրդ-
եան խորին ուշադրութեանը
կը ներկայացնենք:

Ա.— Հարկ անհրաժեշտ է որ
ժողովուրդը միահամուռ գայ
ներկայանայ Ազգ. Խորհրդարան
յարմարագոյն օր մը որոշելով այս
խնդրոյ վրայ խորհրդակցելու
համար:

Բ.— Լաւ է որ ժողովուրդը
պատրաստուի նախապէս «Իպրո-
ցասիրաց Ընկերութիւն» մը կազ-
մել վարժարանաց վրայ լիովին
կարենալ հսկելու իրաւունքով, և
որուն համար թաղականութիւնը
սիրալոյսով պատրաստ է կանո-
նադիր մը յօրինել ի գործադրու-
թիւն:

Գ.— Եւ որպէսզի գործունէու-
թեան սահմանը ընդարձակի՝ ի-
գական սեռն ալ պարտաւոր ըլ-
լայ օժանդակել կրթական սուրբ
գործին, կազմելով խնամակալու-
հեաց օժանդակ մարմին մը, ո-
րոնք իրաւունք ունենան իգա-
կան սեռի յատուկ վարժարանին
մէջ ուղղութիւններ ներմտնել

ըստ պահանջման ընտանեկան
կենցաղավարութեան:

Դ.— Նաեւ կազմուելիք «Իպրո-
ցասիրաց Ընկերութիւն» որոշ
կանոններով պիտի կարողանայ
հասութեամբ կալուածներ աւել-
ցնել Ազգ. պարագ հոգերէ գան-
ձութիւնը դրամէն որ գրէթէ 800
նաբօլէոնի կը մօտենայ եթէ՝
ժողովուրդը այս նուիրական կո-
չին համակերպելով գայ ներկա-
յանայ ի Խորհրդարան և որոց
թիւը երբ 21ի կը հասնի, արդէն
Խորհուրդս Ընկերութիւնը կազ-
մուած համահեղին գործին պի-
տի ձեռնարկուի:

Ուրեմն, սիրելի ազգայիններ,
ահա՞նքով զեղեցիկ առիթը ներ-
կայացած է, փոքրացէք գործնա-
կանապէս օգտակար հանդիսանա-
լու՝ ձեռք տալով ձեր ընտրած
թաղականութեան որ իր կարգին
պատրաստ է սիրով օժանդակելու
և մասնակցելու այսքան ազգ-
օգուտ և կարեւոր ձեռնարկնե-
րու յաջողութեան: Ի՜նչպի գործը
քայլ մըն է որ առանց խորհե-
լու զէպի հոն դիմելիք շերմա-
պէս կը փափաքինք վստահ ըլլա-
լով թէ՛ մեր և Ձեր յոյսերը
յաջողութեամբ պիտի պսակուին:
Հակառակ պարագային՝ երբ մեր
այս կոչը անհետեւանք մնայ, դժ-
բաղդաբաժ մենք ալ պիտի պար-
տաւորուինք յետ Զատիկի ձեռն-
թափ ըլլալ պաշտօնավարութենէ
ըսելով:

Արիւն Ձեր ի գլուխ Ձեր
ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. Սարգիս Եկեղեցւոյ
Վառնա 14 մարտ
1907

ՏՕԲԹ. Ն. ՍՕԲԻՐՈՅ
Վերադարձ-Մանկարար
Վառնա Մ. Լուիզա փողոց թիւ 8
(Զինուորական քիւլին մօտ)

Այս անգամ Բարիկէն վերադար-
ձած ըլլալով, հիւանդ կընդունի
ամեն օր ժամը 2—4:

Երուսաղէմի հաշուեքները Գանձաժողովոյ տեղեկագիրը կը հրատարակեն Պոլսոյ թերթերը: Նախորդ ելեւմտից տեսուչ ամբաստանող արդի ելեւմտից տեսուչ Տ. Մատթէոս վրդ.ի մասին հետեւեալ տողերը կը քաղենք նոյն տեղեկագրէն.

«Այս ամենէն կը հետեւի որ Տ. Ղեւոնդ վրդ.ի ներկայացուցած ելեւմտական վիճակը հեռի է գնահատելի ըլլալէ իբր արգասիք բարեւոյ մատակարարութեան: Իսկ գալով Տ. Մատթէոս վրդ. Գալղականի և համախոհ միջանի միաբանից, ակներեւ է որ անոր շարժած են անհաշտողով և կանխամտածութեամբ, մատենելով միաբանութիւնը ներկայ պառակտեալ վիճակին: Տէր Մատթէոս վրդ. գիտակցաբար կամ տղայաբար կամբաստանէ և կը յօրինէ քմածին հաշիւներ, կ'երեւակայէ ամենուրեք նենգութիւններ, որոնք չեն երևիր մեզ՝ ներկայացեալ հաշուց մէջ: Իր ընթացքը պախարակելի է և ըստ այնմ պարտի հրաժարիլ, ինչպէս Տ. Ղեւոնդ վրդ. ելեւմտական պաշտօն վարելէ:

«Ուրեմն պէտք է կատարել նոր ընտրութիւն Տնօրէն Ժողովոյ, Լուսարարապետի, Ելեւմտից տեսչի, Թարգմանի, Համարակալի և ուրիշ պաշտօնէից ի պահանջել հարկին: Նաեւ միջոցներ ձեռք առնել՝ պատշաճ ելեւմտացոյցի մը գործադրման, որոշել պարտուց հետզհետէ վճարման միջոցները: Ընդհուպ վագֆ ընել վանքին՝ միաբանից և մասնաւոր անուան վրայ գտնուած կալուածները և հետապնդել առանց յապաղելու յետեւալ վարձուց գանձումը, ինչ որ ալ ըլլայ պատահական զոհողութիւնը»:

Ա. ԵՐՏԱՆԵԱՆ

60

ԱՒԱՅԱԿԱՊԵՏԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԱՐԵՎԸ

(Շար. նախորդ թիւէն)

Վախառուն գէտ կեցողը յիսուսն անցած գեղջուկ ձերունի մըն էր, որ բոլոր մարմնով կը դողար ու չէր կարող պատասխանել:

— Էսպէս լուռ մնալով տանը չը հասունանար, արագէր Ագօ, շարունակեց վախառունը: Ըսի թէ բողբոջ տուած եմ կառավարութեան ու այսօր կամ վտղ կը գործադրեմ օրէնքին պահանջումը: Մեղաւոր մը չեմ... ասիկա գիտցած եղբի: Նայէ, տասն ամսուան մէջ ինչքան բարձրացաւ առնելիքս եթէ

ՄԱՍՆԸ ՆՈՐ ՕՐԵՆԲԸ

Պուլկարոյ Երեսփ. Ժողովը (Սօս-բախէ) իր մարտ 10ի նիստին զբաղեցաւ մամուլի նոր օրինագծով. զոր արգարութեան նախարար Մ. Բանայոյցովը ծրագրած ու ներկայացուցած էր:

Այդ նիստին մէջ նախ խօսք տրուեցաւ Մ. Ս. Ս. Պօպլէվին: Այս ատենախօսք օրինագծին նկատմամբ իր կարծիքը յայտնելէ առաջ, մանրամասն քննութեան առաւ անոր զանազան յօդուածները: Ըսաւ, կառավարութիւնը այս օրէնքը հաստատելու մղողները հաւանական այն գէպերն են որոնք տեղի ունեցան սա վերջերս Պուլկարոյ մէջ: Այս պարագային մէջ, այդ օրէնքը պէտք է ընկերութեան բարոյականացման համար խօսքի ազատութեան չարաչար գործածութեանը կանխարգելիչ միջոցը ըլլայ: հետեւապէս պէտք է զայն կոչել օրէնք խօսքի ազատութեան չարաչար գործածութեան մասին: Այդ օրինագծին գոյութիւնը տրուած է բարոյականը մամուլի մէջ բարձրացնելու և այս վերջինը հարկ եղած բարձրութեան մէջ դնելու ձգտումով: Բայց ինչ կը թուի թէ այդ այս նպատակին չպիտի ծառայէ, այն անխառն ու անպէտ ցէնը որ կը պահանջուի պատասխանատու խմբագրութեան այս օրէնքին մէջ գոյութիւն պէտք չէ ունենայ: Այս ցենզը 1894ին ալ փորձեցին հաստատել, այն ատեն, ինչպէս և այսօր, կը բողբոջեմ այս միջոցին գէտ, որ չը կրնար զսրմանել առարկուած չարքերը: Ես անոնց կարգէն չեմ որոնք կը պնդեն թէ այդ ցենզը Սահմանադրութեան հակառակ է: Մեր սահմանադրութիւնը ատանկ բան մը չը սերտ: Մեր մէջ ցենզ մը կը պահանջուի ամէն պաշտօնեաներէ ու ամեն պարտագայի մէջ, լրագրողներէն ալ պահանջելու մէջ ինչ անարդարութիւն կայ, եթէ այս բառով սենք կը հասկնանք լրագրողներու հիմնադիրները, լրագրութիւնը ըլլալով կարեւոր և խիստ փափուկ հանրային պաշտօն մը: Առաջ պատասխանատու-խմբագրէն կը պահանջուէր միայն գրագէտ ըլլալ: Բայց ցորչափ մենք կը յառաջանանք զարգացման մէջ, իրաւունք կը ստանանք անկէ պահանջելու երկրորդական կրթութիւն մը և աւելի յետոյ բարձրագոյն կրթութիւն մը: Սակայն ցաւալի է որ մենք օրէնքներ կը չինենք

բայց կարենք անոնց պտուղները տեսնելէ առաջ:

Օրինագծին հարց յօդուածը կը պահանջէ պատասխանատու խմբագրութեան կամ երկրորդական կրթութիւն ստացած ըլլալ և զիտնալ ամէն բան, կամ 100 ֆր. ի անուղղակի տուրք վերձարել: այս վերջին պայմանին կրնայ բան մը չը գիտնայ: Ինչ տեսակ ցենզ է տսիկայ չեմ կրնար կոր հոսկնալ: Միեւնոյն յօդուածը կը պահանջէ նաեւ որ թերթերու հիմնադիրները բարձրագոյն դաստիարակութիւն մը ստացած ըլլան և հանդէսներու հիմնադիրներն ալ երկրորդական, հակառակը պէտք էր պահանջել, քանի որ հանդէսները աւելի լուրջ բաներով կը զբաղին քան թէ թերթերը և կը պահանջեն աւելի ընդարձակ պաշար և աւելի մեծ մտային զարգացում:

Յօդուած 5ը կը պարտաւորէ հիմնադիրը համ տպագրիչը արձանագրել տալ իր խմբագրութիւնը զաւտելու դատարանը, ինչպէս կրնան ճարտարարուեստի կամ վաճառականական տները: Այս ծանրութիւն մըն է մամուլին համար: Յօդուածը աւելի անդին կըսէ թէ երբ լրագրի տպագրիչը պատժոյ տակ ինչայ, որպէս զի թերթը հրատարակուի, ուրիշ մը պէտք է անմիջապէս անոր տեղը անցնել ու կրկին կատարել օրէնքին պահանջած բոլոր ձեւակերպութիւնները: Եւ հրատարակիչը ինչ ընէ երբ բանտէն ելլէ, օրէնքը այդ մասին բան մը չըսեր մեզի: կը տեսնէք թէ այս բոլորին արդիւնքը պիտի ըլլայ թերթերու տպագրութիւնը դժուարացնել:

Յօդուած 8ը ալ աւելի անարդար է. կը պահանջէ որ, լրագրող մը իր բանտը գտնուած ամբողջ ժամանակամիջոցին մէջ բան մը չը կրնայ գրել ոչ ալ հրատարակել: Չեմ գիտեր աշխարհի մէջ ու եւ է պետութիւն մը որ այստեսանակ օրէնք մը դրած ըլլայ:

Յօդուած 9ը կարգիլէ հրատարակութիւնը կոչելու, ուղղորդելու և այս տեսակ ուրիշ յօդուածներու որոնք նախապէս ձեռնհաս իշխանութիւններէն արտօնուած չեն: կը հարցնեմ թէ այս միջոցը վտանգաւոր զէնք մը չպիտի ըլլայ իշխանութեանց ձեռքերուն մէջ որոնք կը մտածեմ, ջանան միշտ զայն չարաչար գործածել:

Գալով 20էն 26՝ յօդուածներու մէջ նախատեսուած պատիժներուն, որոնք յանցանքներուն համեմատական չեն:

Քուտարեղ, եկուր օր տուր ինծի, մինչեւ որ տղիս ուր ըլլալը գիտնամ ու անոր գրեմ քու առնելիքդ:

— Թայ հօ՛ւ... Ժպտած վախառուն անասունի մը ծախածութեամբ, ինչ է կասես, մարդ Աստուծո, օր տամ որ ամիսներով տղիդ ուր ըլլալը հասկնաս ու անկից ետքը դրամ բերել տաս, էնպէս չի՞. աղբող որ չիտական ըսածդ հաւի մը չափ խելք չունի: կեցի, աւելի աղէկ չէ՞ որ տասն ամիս սպասեցի, այսուհետեւ տասն ամիս եւս սպասեմ: Ան ատեն ինչ եղած կըլլայ... այսօրուան չորս փարայի արժողութիւն ունեցող տունդ, երկու կտոր արտերդ ու մէկ թվար եղներդ վրաս կրկին գին դառնան, չէ՞: Ամենեւին, երկաթը տաք տաք կը ձեռնեն... ես որչա՞նչ չեմ կրնար ետ կենար:

Գիւղացին այս վճռական բացատրութեան վրայ սարսափած ու գերագոյն ճիգով մ'ըսաւ.

— Ինչ անեմ... թէ որ ձեզի պէս խամար մը կուտ կըլուզ զաւակներուն հացը խելու չափ անխիղճ պիտի ըլլայ, թող Աստուած տեսնէ:

հոն որ խիստ պատիժ մը հարկաւոր է, կը տեսնեմ միայն թերթեւ պատիժ մը, եւ ընդհակառակը: Ըսա՛ որում օրինաւոր կատարելապէս զուրկ է տրամաբանութենէ:

Յօդուած 13ը կարգիլէ հրատարակութեան զաւտական ամբաստանութեանց եւ վիճաբանութեանց: կը հասկցուի թէ զատերու քննութիւնը վերջանալէ առաջ կարգիլուի անոնց մասին բան մը գրել: Բայց ինչ որ չեմ հասկնար սա է թէ վերջն ալ կարգիլուի՞ անոնց մասին գրել:

Ըսի ու կը կրկնեմ, այն օրէնքը իր հետամտած նպատակին չպիտի ծառայէ որովհետեւ իր չափազանց խստութիւնը պիտի մղէ մարդիկ ամէն միջոցի դիմելու զայն փոխելու համար:

Տ. Նախարարապետը երէկ յայտնեց խիստ տխուր ճշմարտութիւն մը, ցոյց տալով երկրին մէջ ընկերական մեծ չարքի մը գոյութիւնը: Բայց այս աստիճան խիստ օրէնք մը հետի այդ չարքը դարձանելէ միայն պիտի դիւրանայէ անոր բերականացումը: Այն նորագոյն վարդապետութիւնը՝ զոր մեզ մատնանք, պիտի ջանայ զաղտնի և ստոր-երկրեայ միջոցներով ծաւալ գտնելու Պէտք չէ որ մենք պատճառ տանք այդ տեսակ ստորերկրեայ գործունէութեան մը, որովհետեւ այդ աւելի վերտանգաւոր է քան բաց գործունէութիւնը: մենք անխառն խստութիւններով և անգթութիւններով չէ որ պիտի կրնանք արմատախիլ ընել այդ ծայրահեղ վարդապետութիւնները: Ես կը յիշեմ թէ Մ. կուտեմ (նախարարապետը) ինքն ալ ըսած է հրատարակած տետրակին մէջ թէ զաղափարներուն պէտք է զաղափարներով դիմադրել: Օրինակ առնենք Գիտատեսչութենէն, որ իր մեծ բրգակալները կը պարտի մասնաւոր անգթութիւններու և ճշնչի միջոցներու որոնք ենթարկուեցաւ իր սկզբնաւորութեան մէջ:

ՄԱՍՆԸ ՆՈՐ ՕՐԵՆԲԸ

ՍԵՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ

Ամերիկայի մէջ «Իրաւունք»-ի գործակալութիւնը ստանձնած է Տիար Մ. Գ. Սուգիկեան որուն միջոցաւ ևս կարելի է բաժանորդագրուիլ:

Հասցէն՝
Մ. Գ. ՍՈՒԳԻԿԵԱՆ
18 Տիքս Բլաւ Պոսթօն մէս

— Ինչի՞... օրտի՞դ դպաւ, ընդհատեց վախառունն որ կրակ կորեցաւ այս անգամը լսելով:

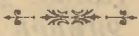
Աւազակապեալ, որ սիւնի մը քով կեցած մտիկ կընէր, այլեւս չը սպասեց... գրէթէ ջախջախուած, ընկճուած ու բոլորովին դառնութեամբ լեցուած քայլերն ուղղեց գէպի պարսպին արեւմտեան կողմը...

— Անիմա՛ւ աշխարհ... միմիջեւ Աւազակապետն ինքնիքն. կարծես թէ մարդկային խելո՞ք ըսուած բանը գոյութիւն չունի այստեղ: Անգին թուրք աղան է պատուհաս մը, ասգին՝ խամբան: Մին կաշինիս կը յոշտեմ, իսկ միւսը՝ մեր ոսկորը:

Ու մենախօսելով դուրս ելաւ քաղաքէն, անցաւ ծովուն վրայ նայող թաճկաց թաղէն ու դաշտի մը մէջ կանգ առաւ: Հոնտեղ ժամի մը չափ հանգչելէն ետքը, շարունակեց ճամբան՝ այս անգամ գէպի Այգիստանի արուարձանը:

Կէս օրը գրեթէ երեք ժամ անցած էր:

Աւազակապետը Շէվքի փաշայի տ-

(Շար. նախորդ թիւին)

ԴԱՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 81. — Յատուկ օրէնքով անուանուած եւ «պերադ»ով հաստատուած դատաւորները չեն կրնար պաշտօնանկ ըլլալ, բայց իրենք կարող են հրաժարիլ: Յիշեալ օրէնքի տրամադրութիւններու համեմատ պիտի կատարուի դատաւորներու պաշտօնի բարձրացումը, տեղափոխութիւնը, հանգստեան կոչուիլը, դատաւճիթի մը հետեւանքով պաշտօնանկութիւնը: Նոյն օրէնքը կը սահմանէ նաեւ դատաւորներէն կամ դատաւորներէն կամ դատական պաշտօնեաներէն պահանջուած յատկութիւնները:

Յօդ. 82. — Դատաւարական բոլոր նիստերը հրապարակային են: Կարելի է հրատարակութեան տալ դատաւճիթները: Դռնփակ նիստ տեղի կունենայ միայն օրէնքի նշանակած մասնաւոր պարագաներուն մէջ:

Յօդ. 83. — Իւրաքանչիւր անհատ կարող է իր իրաւունքներուն պաշտպանութեան համար գործ գնել բոլոր օրինական միջոցները:

Յօդ. 84. — Դատարան մը չի կրնար ունէլ պատճառաբանութեամբ մերժել իր ձեռնհասութեան վերաբերեալ դատ մը, ոչ ալ քննութիւնն սկսելէ յետոյ դատը դադրեցնել կամ յետաձգել, մինչեւ որ դատաւարը կամ գանգատաւորը չի հրաժարի իր դատէն: Այս պարագային մէջ, կատարութիւնը դարձեալ կը շարունակէ դատական գործողութիւնները, եթէ դատը պատժական նկարագիր ունի:

Յօդ. 85. — Ամեն դատ կը տեսնուի ձեռնհաս դատարանէն: Անհատներու եւ պետութեան միջեւ ծագած դատերը տեղի կունենան նոյնպէս հասարակ դատարաններու առաջ:

Յօդ. 86. — Դատարանները ազատ են ամեն տեսակ միջամտութիւններէ:

Յօդ. 87. — Շէրիի վերաբերեալ գործերը կը դատուին Շէրիի դատարաններէն: Քաղաքացիական դատերը՝ քաղաքացիական դատարաններէն:

Յօդ. 88 Օրէնքով կորոչուին պանաղան դատարաններու պարտականութիւնները, անոնց իրաւասութեան աստիճանները եւ դատաւորներու թոշակները:

Յօդ. 89. — Մասնաւոր գործեր դատուի համար, սովորական դատարաններէն դուրս ունէլ պատճառով տրտակարգ դատարաններ եւ յանձնախումբեր չեն կրնար հաստատուիլ: Սակայն օրէնքի սահմանած ձեւերով կարելի է նշանակել իրաւարարներ (թահ-գիմ) կամ պատուիրակ-դատաւորներ (միւթէվէլլա):

Յօդ. 90. — Դատաւոր մը չի կրնար իր պաշտօնին հետ թոշակաւոր ուրիշ հանրային պաշտօն վարել:

Յօդ. 91. — Պատժական դատերու մէջ հասարակութեան իրաւունքը պաշտպանելու համար կը կարգուին ընդհանուր դատախազներ (պրօկուրօր): Անոնց պաշտօնին սահմաններն ու պաշտօնակօնը դասակարգութիւնը կորոչուելն օրէնքով:

ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՆ ԱՏԵԱՆ

Յօդ. 92. — Բարձրագոյն Ատեանը կը բաղկանայ երեսուն անդամներէ, որոնց տասը Մերակոյտի անդամներէն, տասը Պետական խորհուրդի եւ տասն ալ վճռարեկ ու վերաքննիչ դատարաններու նախագահներէն ու անդամներէն կը կազմուին: Բարձրագոյն Ատեանը կը գումարուի կայսերական իրատէով պէտք եղած ժամանակ, Մերակոյտի խորհրդարանին մէջ: Անոր պաշտօնն է դատել նախարարները, վճռարեկ Ատեանի նախագահներն ու անդամները, ինչպէս եւ ծանր դատաճանութեամբ կամ պետական ապահովութեան զէմ գործերու յանցանքով մեղադրուող բոլոր անձները:

Յօդ. 93. — Բարձրագոյն Ատեանը կը բաղկանայ երկու ձեւերէ. Ամբաստանիչ եւ վճռատու: Առաջինը կը կազմուի ինը հոգիէ, որոնց երեքը Մերակոյտի, երեքը Պետական խորհուրդի եւ երեքը վճռարեկ ու վերաքննիչ դատարաններու անդամներէն, վիճակով:

Յօդ. 94. — Ամբաստանիչ Ատեանը իր անդամներու երկու երրորդին մեծամասնութեամբ կորոչէ վճռատու Ատեանին առջեւ հանել մեղադրական գործը Ամբաստանիչ անդամները չեն կրնար մասնակցել վճռատուի խորհրդակցութիւններուն:

Յօդ. 95. — վճռատու Ատեանը կը բաղկանայ քսան եւ մէկ անդամէ, որոնց եօթը Մերակոյտի, եւթը Պետական խորհուրդի եւ միւս եւթը վճռարեկ ու վերաքննիչ դատարաններու:

անդամներէն, վճռատու Ատեանը իր վճիռները կը կայացնէ հաստատուած օրէնքներուն համաձայն եւ իր անդամներու երկու երրորդին մեծամասնութեամբ: Իր վճիռները անփոփոխ են ու անշեղծ:

(Շարունակելի)

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Շատեր գիտեն թէ վիւհէլմ կայսրը ունի մի մեծ գործարան մը, կատինէն իւր ամուսնոցին մէջ (Բրուսիոյ Արեւելեան կողմը) ուր կը պատրաստուին ընտիր եւ ոսկեզօծ գեղեցիկ պիակներ: Եւ Պէրլին «Հօհէնցօլերն» վաճառատանց» կողմէն գնուած են թանկագին պիակեղեններ՝ վիւհէլմի հաշտոյն ծախուելու համար: Այսպէս, ուրեմն կայսրը ոչ միայն պարզ վաճառական մը դարձած է, եւ չի զգուշանար այդ միջոցներէն, յանձնարարութիւն ալ կը փնտռէ եւ կը ջանայ իր գործարանին վարկը բարձրացնել, թէ պալատան մէջ եւ թէ հանդէսներու առեւժգաւոր անօթ գնելու կարող իր պատահած անձին կը հարցնէ, իբր առեւտրական մարդ — թէ քան մը կուզէ՞ գնել. եւ երբ հաւանութիւն տեսնէ, յանձնարարութիւնը մատիտով կը նշանակէ իր շապկի թեւնոցին վրայ (մանչէթ) —:

— Պաշտօնական արձանագրութիւններով հաստատուած է թէ Գերմանիոյ մէջ ձիու միսի սպառումը ուրիշ երկիրներու հետ բաղդատմամբ չափազանց շատ է, եւ օրէ օր կաւելնայ: 1904ի սեյբրոյ Գերմանիոյ սպանդանոցներուն մէջ մօրթուած անասնոց ընդհանուր ցուցակէն տեսնուեցաւ թէ 120,000 ձի սպանդանոց գաղած է. բայց յաջորդ տարւոյն, 1905ի ընթացքին մէջ՝ մօրթուող ձիերու գումարը 180,000ի հասած է ըստ պաշտօնական արձանագրութեանց. իսկ շուկաները 9000ի:

— Եւ անօթ վաշխառուին մէկ քանի նոր անխղճութիւնները մտադիր են քան ընթացողներուն ծանօթացնել, որպէսզի ազգայինը զգուշ ըլլան այդ խտրութիւն մօտեմալէ, որուն գոհերը եղած են միշտ հայրի որբ թէ տղի, աղքատ թէ հիւանդ, բարեկամ թէ մտերիմ անխտիր:

Կերպով չը մտածելու Գաղափարի գոյութիւնը կրօնքի մը կը նմանի: Միւսիւմանը, քրիստոնեան ու կոապալտը միշտ իրենց յատուկ ըմբռնումով կը բարին հաւատքին: Եւ ալ տարբեր աշխարհքի մը աչքս յառած եմ... Բայց թէ երեւակայական է, ատիկա իմ փոյթս չէ: Ըսէք ինծի, փաշա էֆէնտի, ի՞նչ ընեմ այս աշխարհքը, երբ մարդիկ երբեմն զիրար կպպանեն, երբեմն ոճիւրներ կը գործեն, երբեմն գողութիւններ կընեն ու այդ պատճառաւ բանտեր, կախաղաններ ու թիարաններ կը քաշկոտուին: Իմ աշխարհքը, որուն մէջ կուղեմ օր մը գոնէ ապրել, արեւան գետեր չունի...:

Եւ վերջ փաշա մտիկ կընէր ու կը կարծէր թէ ֆաթիթը սովորութիւն ունէր ցնորական բանագորչանքներ ըսելու: Հետեւաբար կտրեւորութիւնէ զուրկ նկատեց անոր վերջին պարբերութիւնը որ կըսէր. «Իմ աշխարհքը արեւան գետեր չունի...»:

— Երբ պիտի ապրես քու երեւակայական աշխարհքին մէջ, վրայ բերաւ վեզիրը, հեգնելով:

Մանչի ծովէն փապուղիով մը Անգլիան Թրանսայի կցելու ծրագիրը՝ որ երկար ժամանակէ ի վեր ժաքերը կը զբաղեցնէ, Լօրտերու ժողովէն մերժուեցաւ: Կառավարութիւնը յայտարարեց թէ՝ ծրագրուած այդ փապուղին երկու երկիրներու մէջ վաճառականական եւ հաղորդակցական առաւելութիւններ չը խոստանար. այլ ընդհակառակը երկիրը վտանգ մը երեւակայելու մտատանջութեան կենթարկէ եւ այս պատճառաւ զգուշական միջոցներու եւ ցամաքային նոր ուժերու պէտքը պիտի զգացուի: Կառավարութեան այս յայտարարութիւնը Լօրտերէն գրեթէ միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ: Նոյնպէս ալ Երեսփոխանաց ժողովէն ծափահարուեցաւ, որով Մանչի ծրագիրը բոլորովին ջուրը ինկած եղաւ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹԻԻՐԳԻԱ

Սթանպուլ կազէթալարընա պիւնաէն, Թիւրքիանըն պիր չօդ թարափլարընտա իւթիւլ վէ շիւքեայէթ հասըլ իտէն շախսի վէրկի վէ պէօյիւք հայվանաթ վէրկիլէրի պա իրատէ լաղվ օյունմուշ տըր: Պու լտղվտան տօլայը թիւրք կազէթալարը Սուլթանա մէթանէթ վէրիճի ուզուն պէնտլէր եազմագտա տըրլար: Գէզա խրիսթիանլարըն վէրկի պագիւյէլէրինին պիր գըսմընը Սուլթան պախշ իթմիշ տիր: Պունտան տօլայը էրմէնի Պատրիարքը Սուլթանա պիր թէշէքիւրնամէ թագտիմ իթտի:

— Սըրպ գրալընա վէ վէլիահտընա Սուլթան թարափլարտան պիրէր աթ հէտիյէ կէօնտէրիւլէճէկի սէօյլէնիլիօր:

— Թէքիրտաղտան Մուրատըլը յա պիր շընէնտըֆէր խաթթը ինչա իթմէք իչիւն Շարք շըմէնտըֆէր գումբանեսաընա իմթիաղ վէրիլտի:

— Երբ վերջանայ ճամբաս... երբ հասնիմ այն կետին, որուն յառած են աջքերս, միմիջեք Աւաղակապետը:

— Ի՞նչ ճամբայ է այն որ չը վերջանար:

— Չեմ գիտեր... անանկ ճամբայ մըն է, սրուն մէջ ինոզը չը կրնար շեղիլ, մինչեւ որ ծայրը չը հասնի: Բայց քալել, քալել, միշտ քալել պէտք է... եթէ ոչ բովանդակ կեանքը, բովանդակ անձնութիւնը անպարզին կը մնայ ու մարդս չը կրնար իր նպատակին հասնիլ: Համբերութիւն ու հաւատք պէտք է ասանկ ճամբայ մը գըլուս հանելու համար: Հոն, այդ անվերջ կարծուած ճամբուն վրայ, վիհերու, լճահալէժներու, ապառաժներու եւ մինչեւ իսկ անդուգի մը նմանող խորութիւններու կը հանդիպես... պէտք չէ կասիլ, պէտք չէ սայթաքել վախնալ, պէտք չէ նահանջել... գիտնալու է որ մարդուս կամքը շատ զօրաւոր է, երբ հաւատքը մամուլացած ըլլայ անոր մէջ:

(Շարունակելի)

պարանքին փողոցէն տնցած պահուն, ձայն մը լսեց որ իրեն անունը կուտար:

— Յարի՛ր, ֆաթի՛ր...:

Ապտարանքին պատշգամի դարձոց նայուածքն ու տեսաւ որ Շէվքի փաշան էր գինք կանչողը:

Իսկոյն մեծ զուռնէն վեր ելաւ ու անոր քով գնաց:

— Խեղճ ֆաթի՛ր, աս ո՞ւր մնացիր, ըսաւ փաշան իր հեղնախն ձայնը ծածկելու ջանալով:

— Ես... հայրաց Աւաղակապետը:

— Այո՛, դուն:

— Կը թափառէի, փաշա էֆէնտի:

— Այդպէս թափառելով թափառելով ո՞ւր պիտի հասնիս:

— Գերեզմանը...:

— Լա՛ւ, ամենքս ալ գերեզման պիտի երթանք, ֆաթի՛ր, բայց կեանքը վայելքներով կըլլայ, անանկ չէ՛:

— Շիտակ է... միայն թէ ֆաթի՛ր ըսածդ ուրիշ աշխարհքի մը մէջ կապրի, ուր կեանքը վայելքի պէտք մը չի ունենար:

— Ի՞նչն է ֆաթի՛րի աշխարհքը... ընդ-

հատեց փաշան անգուսպ քմեծադով մը:

— Աստուած գիտէ... միմիջեք Աւաղակապետը:

Շէվքի փաշա, ինչպէս ըսած է ինք, չափազանց համակրած էր Աւաղակապետին ու կուզէր որ խօսէր ան: Այդ պատճառաւ մտերմական ձայնով մը հարցուց.

— Ըսէ՛, ֆաթի՛ր, դուն ի՞նչ կզգաս այս աշխարհէն, երբ պատահ մը հասցով ու քանի մը քուրջի կտորներով օր կ'անցունես:

— Ինչպէ՞ս ըսեմ... այս աշխարհքը ինծի համար վաղանցուկ երազ մըն է... երբ աչքս բանամ իմ աշխարհքի մէջ կը փոխադրուիմ, ուր հաւասարութիւն է մարդերու վայելքը...:

— Տարբերակ գաղափարներ ունիս. ֆաթի՛ր, իրա՞ւ է օր գուն կը լաւատար ըսածներէդ: Մարդուս աշխարհքը մէկ է... երբ մտնելու ըլլայ, այն ասէն հաւիտենական աշխարհքի մը մէջ կըրթայ: Ուրիշ աշխարհք մը չի կայ...:

— Թերեւս... մարդ ըսածդ մէկ

— Պուլկարիատա թեղեկի օլը-
նան Բուսլարըն մէսէլէսինէ միւ-
տախէլէ իթմէք իչիւն՝ Բուսլար
ընդինին թէքլիքի իւզրէ՝ Սինթ
պա թէլէկրաֆիա Ձարա ընճա
իթմիշ տիր. քէզա Բուսլար-Վալաք
մէսէլէսի իչիւն՝ այնը միւտախէ-
լէ Ձարա թէքլիքի իսիլմիշ տիր.
Պու մագսէտլէ էլթորա գապինէ-
լէրինէ տախի միւրաճաթ իթ-
մէք իչիւն՝ Մուկուտաքի բուս
մանաստըրըն րահիպլէրինտէն վէ
Բարիստէքի բուս բարասընտան
միւթէլէքիլ պիր հէյէթի մու-
րախասէ կէօնտէրիլէնէք տիր.

— Շարք վէ Ղարպ քիլիսէլէրի
պիրլէշտիրմէք մէսէլէսի թէք-
րար մէյտանա գոյուլթուշ տըր.
Բուսլար թէքլիքի պու մագսէտլէ
միւթէլէքիլ իթմէք իչիւն պիր
գոմիսիօն թէքլիքի իլէ Բուսլար
կէօնտէրիլմէսինի Սինթա թէք-
լիքի իթտի. Գոնթէս Բիանքուլթ
պու պիրլէշմէք մէսէլէսինէ գուլ-
վէթ վէրմէք իչիւն Սթանպուլ
կէլմիշ օլուպ զիյատէսի իլէ չա-
լըշմագտա տըր. Պու պապտէ բաթ-
րէքին թէքլիքի տախի մէքպու-
րէլէ պիր շիյվէքեարլըք իչիւն
օլմալը.

— Պուլկարի հիւքիւմէթինին կէ-
չէն հոկտեմբերտէ իթտիկի թէ-
վասուլթ վէ Մ. Կէչուլըն Եր-
տըզա միւրաճաթ վէ վէրտիկի
լիւթա իւզէրինէ՝ 130 պուլկար
բուլթիքա միւթթէհիւմէթի իչիւն
ալթը շահանէ իւան օլուսմուշ
ալթը.

— Սէլանիքաէ սաքին զէնկին
վէ էմլաք սահիպի Ալթիքտ Ապպո
նամ ինկիլիս թապասաքընն Բո-
պէթ Նամ մախսուլմը էլվէ կի-
տէր իքէն ագչամ սաաթ 10 պու-
չուքտա հայտուլթարտան աչը-
րըլմըշ տըր.

Պու եէնի վուգուլթ պիզէ Միս
Սթոնըն վագաաքընն անտըրա-
ճագ կէօրիւնիյօր.

— Ենմէնտէ հալ բէք ալըր
տըր. Ֆէյլի բաշա մէվգըլարը
մուհաֆաղա իտէպիլմէք վէ վա-
հապիթլէրի թէսպիթ իթմէք ի-
չիւն 20000 եէնի սաքէր իթթի-
զա օլտըլընը պիլտիրմիշ տիր.
Փագաթ պու սըրա օ եօլտա իմ-
տատ Եօլլամագ միւթքին օլմա-
տըլընտան, Պապր Սէրասքէր տօ-
թանէ սուրէթտէ հալլ իթմէք
մագսէտի իլէ ըսեան ընթիւլէրի
իլէ ուզլաշմագ իչիւն պիր գոմի-
սիօն կէօնտէրմէկի թահթը գա-
րարա ալտը. Պու գոմիսիօնտա իգ-
թիզասընա կէօրէ բաթա պուլը-
նաճագ տըր. Պու բարա պաշլը-
ճա ընթիւլէրի ընթիւլթլէ էլէ պլ-
մայա սաքթ օլուսմագ.

Համտի բաշալըն գաքչի

— Տրապիզօն սաքէր գոմանտա-
նը Համտի բաշալը գաթլ իտէն
նաճի իսիլմէսի պիր սաքէր գա-
մագամը ըմըշ. Պու ճինայէթին

սէպէպի ալըք չըգմամաք տըր.
Գաթլիլին վալիտէսի պիր գապիթ
գարընը օլմալլէ 10 այտան պէ-
րու թագալթի ալըլընը ալմա-
մըշ, քէզա Նաճի 4 այտան պէ-
րու քէնտի ալըլընը տախի ա-
լմագ ըմըշ, իչպու ճինայէթտէն
իքի ալ էվլէլ Նաճի վիլայէթին
մալ միւտիրինի (գասիէք) գըլընը
իլէ թէհտիտ իթմիշ օլտըլը ի-
չիւն հապս օլուսմուշ ըտը. Հէմ-
չիսէսի Երտըզա պիր թէլէկրաֆ-
լէ գարտաշընը հապստա զէհի-
լէրլէր տէյիւ գորգտըլընը պիլ-
տիրմիշ օլմալլէ, անը սէր-
պէսթ պըրագմըլար. Նաճի գու-
թուլթըտան սօնրա թէքլիքի գա-
ցիէրէ կիտուպ, մաաշընը իսթէր
վէ անա հագաթէթլէ ինթիգամ
ալըր. Պու վագտա իւզէրինէ գո-
մանտան Համտի բաշա Նաճի
եանընա չաղըրը. օ՝ կիթմէզ,
էրթէսի կիւնիւ բաշա ճամիտէ
իքէն՝ Նաճի էլիւնտէ պիր տիլէն-
ճի թապալը իլէ գաբուլը պէք-
լէր. Համտի բաշա չըգար իքէն
Նաճիյէ պագուպ պիր զաթիթէ
սատագա տիլէնմէք եագըլմագ
պիլպ տիր. տէմէսինտէ, Նաճի
էլպիսէսի ալթընտա սագլը ըն-
վօլլէրի չէքուպ աթէշ իտէր. բա-
շա էօլիւ տիւշէր.

ՏԱԽԻԼԻԷ

Ֆէյսամ Բրէնսին էվլատարը
Բրէնս Պօրիս, Բիւրիւ վէ բրէնսէս
էվլաթաիս վէ Նատէժտա էքսըրէս
թըրէնի իլէ Խարիճէ կիթտիլէր.

— Միւթէլէքա Բէթթիլին չօ-
ճուգլարը վէ իքի պիրատէրլէրի
Բրէնսին հուգուրընա գապուլ օ-
լընտըլար. Բրէնս Բէթթիլին պի-
րատէրլէրինէ նիշանլար վէրտի.
— Սօպրանիյէ անաշիլթլէրէ
վէ ընսիլ առաւիլարը գաթլ ի-
տէնլէրէ գարըն պիր գանու-
նամէ գապուլ իթտի.

— Վիւքէլա ընթիւ Մ. Կուտէլ
շըմէնտիթէր մէմուրլարըն ահ-
վալինի թամիր իչիւն 600000 ֆր.
իսթէտի Սօպրանիյէտէն.

— Ըօնտրատաքի «Պալքանիք»
շիրքէթի Սօֆիա, Աթինա վէ Պէլ-
կրատ հիւհիւմէթլէրինէ իսթապ
պիր թահիրթալ իլէ Մաքթիթ-
նիտա միլլէթ գալկալարընա
նիհայէթ վէրմէլէրինի թափսիյէ
իթմիշ տիր. Պու հալթէ ինկիլիզ
տէօլլէթի տահա չէթիտէն Մա-
քթիթնիլլարը մուհաֆաղա ի-
տէնէք իմիշ.

Ի Ո Ւ Մ Ա Ն Ի Ա

Գէօրգի Բուսլար

Տախիլիյէ նաղըրը տիւն պիր
նօթա իլէ պիլթիւն էնէպի էլ-
չիլէրէ վէ միւնիթէրլէրէ պիլ-
տիրաի քի.

Մօլտալիլտան ալընան իս-
պէրլէրէ պիլնայէն հէր թարաֆ-
տա ըսեան թէսքին օլուսմուշ
տըր. Միւթէսարըլար գաղալարը

կէզուպ ֆիքրլէրի թէսքին ի-
տէյօրլար. Բէօյլիլէր վէ միւլք
սահիպլէրի պէլնինտէքի իլթի-
լաֆ տօթանէ սուրէթտէ հալլ
օլընտը.

Միւնթէնիտէ տախի եագընը
չէթալարա գարըն սաքէր շէտիտ
թէտապիրլէր էլէ ալմըշ տըր. Հիշ
պիր թարաֆտա չէթալար սաքէր-
լէրին իլք աթէշինտէն սօնրա
գարըն գօյմատըլար. Շիմտիլիք
ըսեան եագընը Տէլիօրմանտա
վէ Օլթտա ծըր. Տիլէր պաղը
գաղալարըն գարընըլըլը թէս-
քին օլընմագտա տըր. Ասքէր հէր
թարաֆտա վաղիթէսինտէն գու-
սուր իթմէտի.

— Այսին վէ Մէպուսան Վէնիս-
լէրի տիւն գատար վէրտիլէր քի՝
գարընըլըլըք էսնաթընտա գըրա-
լըն ֆէրմանը իլէ իտարէյի էօր-
ֆիյէ եախստ սաքէրիյէ իլան օ-
լուստու.

— Քէօյլէրտէն մէքթէպիլ կէնճ-
լէր տէրտէսթ օլընիյօր, պուսլար
քէօյլիլէրի թէշիլիք իչիւն էն-
վալի տէսիլլէրի իլէ քէօյլէրէ
կիթմիլլէր.

— Ըսեան, եանկըն վէ մուգա-
թէլէ վուգուլինէ տայիլ էսասըլ
շայէտլար չըգմագտա տըր.
Հիւքիւմէթ պիթթահիք պու
շայէտլարըն թէմէլիլ օլտըլընը
իլան իտէյօր.

ՄԻԹԵՆՎՎԻԷ

Մարօքըն Օսճա շէհրինտէն
էվրօպալըլար էշալարընը պը-
լագուպ գաշտըլար. Ֆրանսըլ
սաքէրի մէքթիւր շէհրի իշլալ ի-
տիյօր տօք. Մօշանըն գաթլի ի-
չիւն.

Բարիլ կաղէթալարընա պիլնա-
էն, ֆրանսըլ զապիթան գաղինօ-
սընը եէրլիլէր եագմա իթմիշ-
լէր.

— Անմիստանըն Սապալար
նամ մահէլինտէ աճէմլէր պիր
րուս թապասաքըն էօլտիւրտիւ-
լէր. Մէշէթտէքի բուս գօնաօլըն
պիր պէօլիլկ սաքէրլէ պիր մէ-
մուր Եօլլաթըլ թահիքիթալ ի-
չիւն.

— Շայէտա կէօրէ բուս մի-
նիլթէրլէրտէն պիր գաշը իս-
թիթա վէրմէք իսթէրլէր իմիշ.

— Մօսկուտտ սապըք Տոււս
աղաթը Տօք. Ժօլէսի պիր կէնճ
գաթլ իտուպ գաշմըշ տըր.

ԿԱՐԵՒՈՐ

Կը փութամ ծանուցանել յարգոյ հայ
հասարակօթեան թէ բաւական անե-
նէ ի վեր կըրպօրիմ արժանիքի վաճա-
ռուժով, մասնաւորապէս կը վաճառեմ
մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ մեծ իր-
նամքով պատրաստուած ամենալաւ տի-
քիւր (ՊՈՒԼԴՈՒՐ) խիստ դիւրա-
մալիլի գնեցով:

Ուրիշ քաղաքներէ եկած յանձնա-
րարութիւնք փութով եւ մենայն
ճշգրիթամբ կը կատարուին:

ՀՃԱԿԱՐԱՊԵՏ ՀԱՄԱՄԱՃԵԱՆ
Նպարավաճառ, Բագար-Երի
ՎԱՌՆԱ

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

ՎԱՌՆԱ, 24 փետրուար
ՋԱՆԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ

Վալօն	100	քիլօ.	1220/13-80
Արապա	52-58	լիպ.	7.50/1040

ԱՐԱՅԱ

Վալօն	100	քիլօ.	1240/12-80
Արապա	42-47	լիպ.	6-80/7-

ԵՄԻՆԱՅ արապա 33/36 լպ. 5/60.6

» 100 քիլօ 13-13-40

ՋԱՎՏԱՐ արապա 52/57 լիպ 7.60/8

ՅԱՍՈՒԼԵԱ արապա 100 քիլ 12/21

ՌԱՐԻՅԱ 100 քիլօ — Եօք

Արապա 100 քիլօ Եօք

ՅԱՐԸ արապա 7. 7/20

ԳՕԼԹՁ արապա 55-60 լպ. 12. /14.

ՄԻՍԻՐ 57-58 լպ. առապա 6.80/7.40

» 100 քիլօ 10. 5

ՊԱԳԱԼԻՅԷ

Վարնա քիւստանտա պագալիլէ
մալլէրին պու կիւնքի ֆիլաթը, ալթու-
ֆրանսէ վէ:

ԳԱՂՎԷ 2/3.15

Շէֆէր նէմէք 86

Շէֆէր քէսմէլ սանտրօք 42 80

ԲԵՐԻՆՃ ճէնօվա չուվալը 41

» Ֆիլիպէ » 38/50

» Ինկիլիք » 32

Բիզօն » 51.

ԿԱՁ Սանտըլը 10 15

Ջէթիւն եաղը քիլօ 1-25/1-45

ԳՈՒՐՈՒ Իւվիւմ 50

Եուսմարթ 100 առէթի 4

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻԷ

Բնիկ Բաղէշի նահանգի կամ Ախ-
լատ քաղաքի Խարաբաշար թաղից գի-
նագործ Յովհաննէսի որդի Կարապետ
որ հաստատուած էր Սոսորդ գիւղ. 48
տարեկան, միջնակարգ թիւղթի, սեւ
աչքերով, սեւ պիւսիկով. Պօսոյ դէպ-
քից յետոյ Պուլկարիա անցած է. Ուր
որ է, ով որ կը ճանչնայ թիւղ հաճի
երկու տոգով իմացնել հետեւեալ հոռ-
ցէին՝ Ս. Մուշեղ Յոթօկրաֆ
ու իրոյ՝ Ջաղըրմիս թիւ 24 Երկր. Թաղ
Վաննա

ՆԵՐԿԻ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՌՈՒՇՁՈՒՔ

Ժամանակէ մը իվեր հաստատուած
այս ներկի գործարանը կը ներկէ ա-
մեն տեսակ եւ գոյներով բամպակեղէն
եւ բրդեղէն ապրանքներ. Հագուստ-
ներ ալ կը մտքէ ու կը ներկէ յա-
ճախորդին ուզած գոյնին յար եւ նը-
մանը. Եւ մասնաւորապէս մանած
ներկելու համար բնթարձակ յանձնա-
րարութիւններ կը օտանձնէ. չափա-
գինեով Անգրիական ինտիկօ (չիվտ)
յար եւ նմանը ըլլալու պայմանաւ:
Ինչպէս Ռուսիոյ շոշնպէս
ալ Վառնայի, Ֆիլիպէի եւ ուրիշ
տեղերու վաճառականներ թող հաճին
անգամ մը գիւնել մեզ եւ փորձով հաս-
տատել թէ անայսլ եւ մաքուր գոյ-
ներով կը ներկենք եւ յանձնարարու-
թիւններ փութով կը գործարկենք:

Դիմել այս հասցէին
Տ. Ղուկաս Օզմեման
նշիցա ֆապրիկան նւ.14
ՌՈՒՍՁՈՒՔ

Одговор редакторъ А. Курбетиянъ

печатникъ А. Тодоровъ и С-но — Визъ